

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Ráskány László*
Cím: *Az egészséges Budapest?*

Forrás: *Magyarország*

Bn
(Hely)

1925. 12. 26.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Ol)

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

614

"1925"

Az egészséges Budapest?

1914: 1400 orvos — 1925: 3000 orvos
Terjedő tuberkulózis, csökkenő nemi betegség
Orvosnyomor és egyéb bajok

Egészséges Budapest? Ugy látszik! Az orvosok délutánonként teljesen zavartalanul ülnek rendelőikben, nem bántja őket a páciensek segélykérő esengetése, a szanatóriumok kényelmesen berendezett betegszobái nagyrészt üresen állnak. Ugy látszik meggyógyult ez a beteg város. Nincs szükség többé orvosra, szanatóriumra és a gyógyítás többi tényezőire. A gyógy-szertárakban is legfeljebb kokaint keresnek, nem pedig a betegségek és körök komolyabb medecínáit. Tehát Budapest egészséges. Vagy még sem? Sok minden arra enged következtetni, hogy ez a még sem igaz.

Erre vall az uccán kóborló emberek sápadt képe, erre vall az öngyilkosságok hatalmasan megnövekvő száma, erre vall a háldozási arányszám növekedése és erre vallanak — a kórházak túlszűfolt kórtermei.

Az egészséges Budapest cseppet sem egészséges.

Betegek a betegek és betegek az orvosok, mert a betegek inkább maradnak betegek, minthogy orvoshoz menjenek.

Körülneztünk mindenfelé, orvosok között és kórházakban, szanatóriumokban és a következő kép alakult ki vizsgálódásunk során az egészséges Budapestről.

Nemcsak a gazdasági válság járul hozzá az orvosok várostermelnek és szanatóriumok kiürüléséhez, hanem más jelenségek is. A leromlott gazdasági viszonyok hatása alatt mind erősebben érvényesül a gyógyítás szociális jellegű rendszere.

A betegsegélyző pénztárak

rendkívüli mértékben elszaporodtak, a közintézmények, magánrendelések egyformán alakították meg pénztári intézményeiket, amelyek lehetővé teszik az ingyenes orvosi igénybevételt. Így mindazokról, akik nem a szabadfoglalkozásuk közé tartoznak, a pénztári kezelés révén némileg gondoskodva van. Viszont a szabadfoglalkozásúak elsősorban veszítettek el anyagi bázisukat és kénytelenek mind erősebben megszorítani kiadásukat. Az orvosok páciéntúrájának legnagyobb rétegét tettenézi a

lateiner osztály

es ez a lateiner osztály csak függvénye volt annak a hivatali koncentrációnak, amelyet Nagy-Magyarország fővárosa igényel magának. A békebeli magyar gazdasági és politikai élet fejlődésével együtt az orvosok fizető-közönsége is megszűnt. Az orvost fizetésért igénybevevő közönség csak a legsúlyosabb és legsürgősebb esetekben fordul az orvostudományhoz és olyan betegeknél, mint például fertőző gyermekbetegségek, tüdőbajok, stb., amelyeknél az aggodó család naponta egyszer vagy kétszer kérte az orvos ellenőrző látogatását, most megelőlszenek a kezelés nagyvonalakban való meghatározásával, elég, ha az orvos a diagnózist és a kezelési módozatot megadja, a rendszeres orvosi felügyelettel lehetőleg eltekintenek mindaddig, amíg laikus szemmel nem vélik a betegség rosszabbodását észrevenni. Így igen gyakran fordulnak elő

tragikus mulasztások,

késedelmes beavatkozások, a javulás helyett végzetes rosszabbodások.

Krónikus betegségek, hurutos megbetegedéseknek megállapítható, hogy a betegek, ameddig csak lehet, nem mennek orvoshoz. Az orvosokhoz csak tökéletesen elmergesedett és cihanyagolt esetek kerülnek.

A szanatóriumok

mostanában hosszantartó pangás után némi fellendülést mutatnak,

de általában ugyanazon nehézségek alatt szenvednek, mint a specialisták és az egyetemi tanárok. Mindezeket nem annyira Budapest, mint Nagy-Magyarország közönsége táplálta. Miután az ország legfontosabb kulturális részeinek majd 70 százalékát vesztette el, a nagyvárosokat szinte kivétel nélkül kivesszett az a differenciált osztály, mely betegségeinél a kiválóbb szakképzést és szanatóriumkezelést vette igénybe.

Az orvosnyomor előidézésében igen súlyos szerepet játszik az orvosok ijesztő elszaporodása. A békebeli 1400 orvossal most majd 3000 orvos áll szemben Budapesten. Kétségtelen, hogy a gazdasági viszonyok hatása alatt a fiatal orvosok átlagképzése is sokat szenvedett. A klinikák és kórházak nem tudják ma a fiatal orvosoknak azt a kiképzési lehetőséget nyújtani, mint a háború előtt. Másrészt a legtöbb kezdőorvost vagyoni helyzete arra kényszeríti a fiatalokat, hogy tanulmányaik befejezése után azonnal praksist kezdjenek. Míg régebben a legtöbb orvos az oklevél megszerzése és a kötelező gyakorlat megszerzése után még néhány évig kórházakban vagy a külföldön végzett szaktanulmányokat, ma, mivel csak lehet, kiakasztja tábláját és rendelni, ha volna ugyan kinek.

Mindennek következtében

AZ ORVOSNYOMOR

a lehető legmesszebbmenő. Néhány prominens orvostól és professzortól eltekintve, az orvosok keresetmessze *a békebeli aranyparitás alatt marad*, úgyhogy átlag 96 százaléka az orvosoknak igen erősen megcsappant bevételi forrásokkal rendelkezik.

A fiatalokon kívül különösen a régi jövevű, de nem az első sorokban álló orvosok szenvednek a viszonyok következtében, akik közül jó egyenéhány békebeli jövedelmének 20 százalékát sem éri el. Hozzájárul ehhez a háziiorvosi intézmények lassú kipusztulása. Már most is azt mondhatjuk, hogy

a régi háziiorvosi jelleg tökéletesen megszűnt.

Budapest egyáltalában nem egészséges, de mégsem lehet arról beszélni, hogy sokkal betegebb volna, mint azelőtt. Egyedül a tuberkulotikus megbetegedések száma emelkedett ijesztő mértékben. Ugy ennek a kórnak, mint a vele összefüggő mirigyes és hasuló megbetegedéseknek elsősorban a katasztrofálisan leromlott lakásvizonyok és az elégtelen táplálkozás az okozó.

A fertőző gyermekbetegségeknél

stagnáció mutatkozik. A gazdasági helyzetre vezethető vissza a *vér-szegénység* hatalmas terjedése is, míg ellenkező hatást váltott ki a leromlott gazdasági élet a *nemi-betegségek* terén, ahol bizonyos mértékű csökkenés állapítható meg. Ez annál is érdekesebb, mert a háború következményeképpen a szakemberek általában, a *nemi betegségek katasztrofális terjedését vélték bekövetkezendőnek*.

A háború óta újszerű megbetegedések alig léptek fel, legfeljebb az elmúlt években járványosan fellépő

influenzás (spanyolnáthás) megbetegedések

sorolhatók ebbe az osztályba. Még egy szomorú tünete az izgalmas valságos korunknak pedig az, hogy a nyugtalan élet konjunkturális izgalma következtében feltűnő nagymértékben pusztít az *arteria sclerosis* (a *vérérdénylimeszesedés*), amely korábban és jóval gyakrabban lép fel, mint azelőtt.

Ez tehát az egészséges Budapestnek képe. —

Ráskay László